

Skaidrojums par konsolidētā kopbudžeta izpildi

Vispārīgie principi

Budžeta izpildes pārskati sagatavoti atbilstoši likumam “Par valsts budžetu 2019. gadam,” Ministru kabineta 27.12.2005. noteikumiem Nr. 1032 “Noteikumi par budžetu ieņēmumu klasifikāciju”, Ministru kabineta 27.12.2005. noteikumiem Nr. 1031 “Noteikumi par budžetu izdevumu klasifikāciju atbilstoši ekonomiskajām kategorijām”, Ministru kabineta 13.12.2005. noteikumiem Nr. 934 “Noteikumi par budžetu izdevumu klasifikāciju atbilstoši funkcionālajām kategorijām” un Ministru kabineta 22.11.2005. noteikumiem Nr. 875 “Noteikumi par budžetu finansēšanas klasifikāciju” un citiem normatīvajiem aktiem, kas nosaka budžeta izstrādāšanas kārtību.

Pārskatā par konsolidētā kopbudžeta izpildi uzrāda valsts budžeta un pašvaldību budžetu izpildi 2019. gadā. Tajā ir apkopoti pārskata gada budžeta ieņēmumi, izdevumi, kā arī finansēšanas darījumi atbilstoši naudas plūsmas principam.

Pārskatu par konsolidētā kopbudžeta izpildi (turpmāk – pārskats) veido, apkopojot un konsolidējot valsts un pašvaldību budžetu izpildes pārskatus.

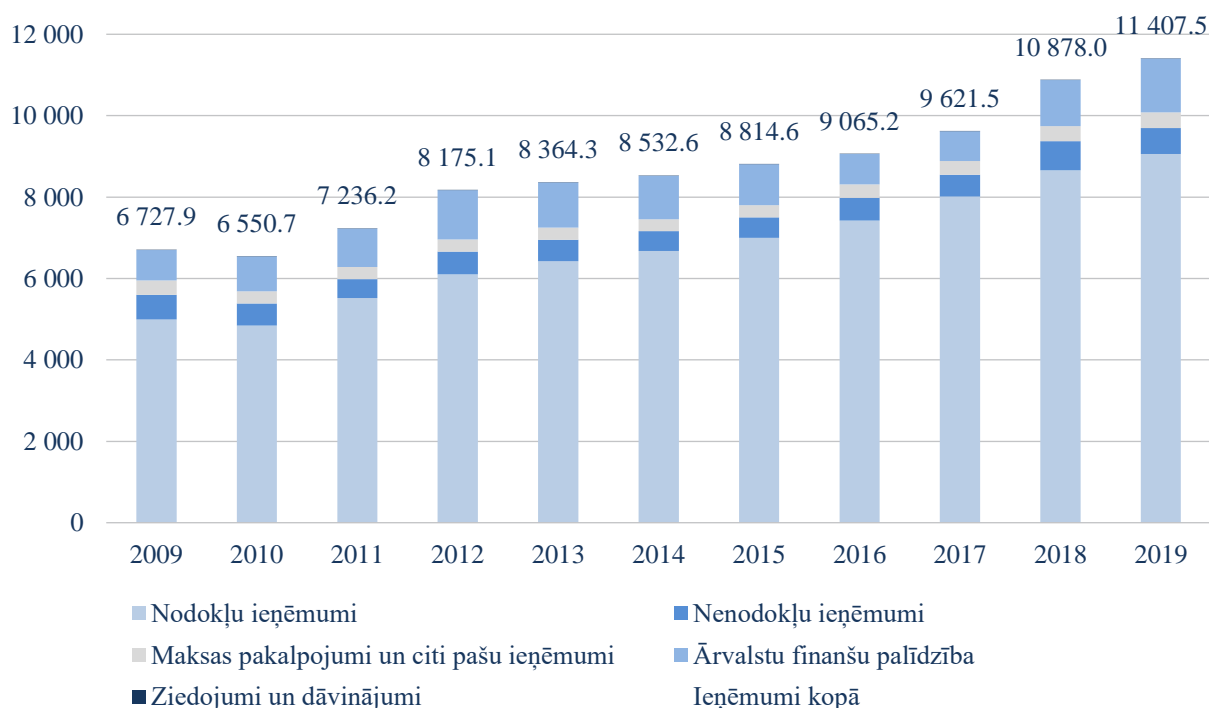
Konsolidētā kopbudžeta izpilde

Ieņēmumi

2019. gadā kopbudžeta ieņēmumi sasniedza 11 407,5 milj. *euro*, kas salīdzinājumā ar 2018. gada ieņēmumiem ir par 529,5 milj. *euro* jeb 4,9 % vairāk un par 41,6 milj. *euro* jeb 0,4 % vairāk nekā bija plānots¹ saņemti.

Kopbudžeta ieņēmumi –
11 407 567 368 euro

Konsolidētā kopbudžeta ieņēmumu dinamika pa gadiem attēlota 1. attēlā.

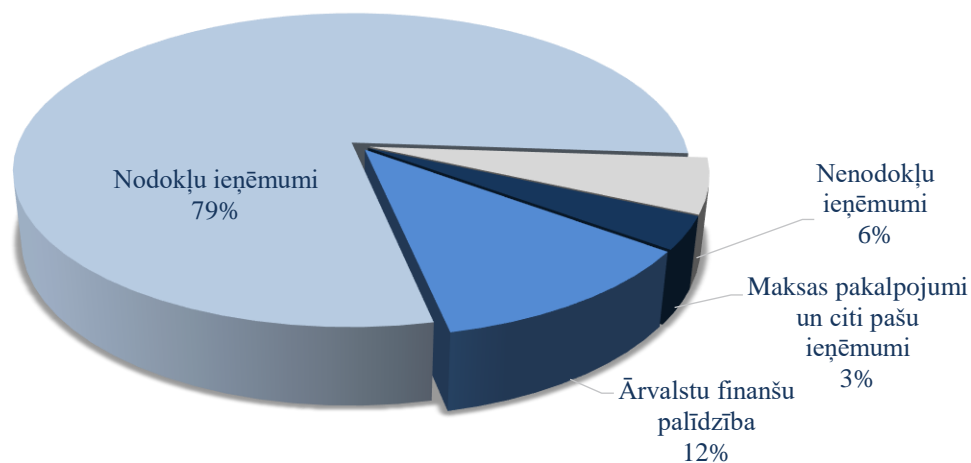
1. attēls. Kopbudžeta ieņēmumu struktūra 2009. – 2019. gads (milj. *euro*)

¹ Saimnieciskā gada plāns ar izmaiņām

Kopbudžeta ieņēmumu struktūrā 2019. gadā pārsvarā ir nodokļu ieņēmumi – 79,4 %, pārējie ieņēmumi ir 20,6 % (skatīt 2.attēlu).

2019. gadā nodokļu ieņēmumi ir 9 057,3 milj. *euro* vērtībā, kas salīdzinājumā ar 2018. gada nodokļu ieņēmumiem ir par 399,6 milj. *euro* jeb 4,6 % vairāk un par 18,2 milj. *euro* jeb 0,2 % vairāk nekā bija plānots iekasēt.

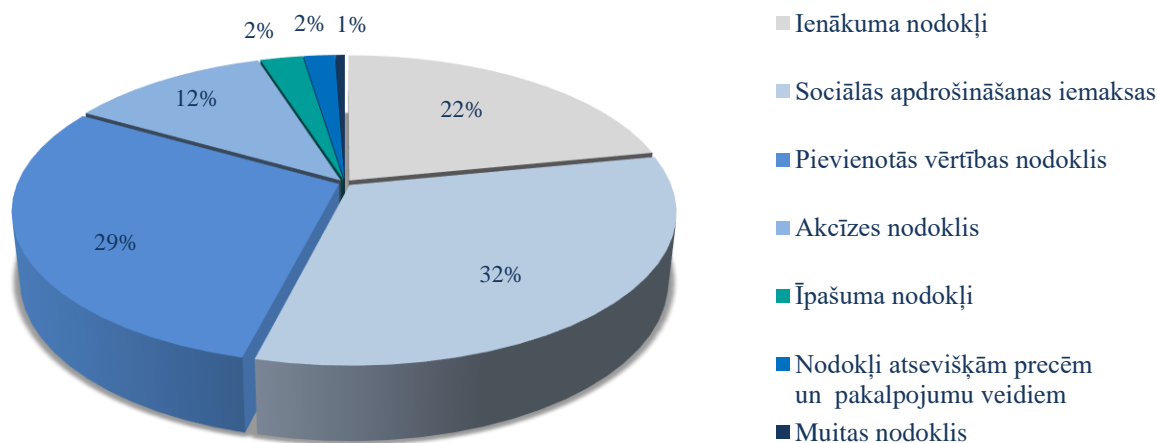
Nodokļu ieņēmumi –
9 057 327 186 euro

2. attēls. Kopbudžeta ieņēmumu struktūra 2019. gadā

2019. gada kopbudžeta nodokļu ieņēmumu struktūru veido (skatīt 3. attēlu):

- sociālās apdrošināšanas iemaksas – 2895 milj. *euro* vērtībā, t.sk. iemaksas Valsts fondēto pensiju shēmā uzrādītas 590,9 milj. *euro* vērtībā,
- pievienotās vērtības nodoklis – 2 648,3 milj. *euro* vērtībā,
- ienākuma nodokļi – 1 975 milj. *euro* vērtībā,
- akcīzes nodoklis – 1 064,1 milj. *euro* vērtībā,
- īpašuma nodokļi – 226,4 milj. *euro* vērtībā,
- nodokļi atsevišķām precēm un pakalpojumu veidiem – 168,3 milj. *euro* vērtībā,
- muitas nodoklis – 49,7 milj. *euro* vērtībā,
- nodokļi un maksājumi par tiesībām lietot atsevišķas preces – 30,4 milj. *euro* vērtībā.

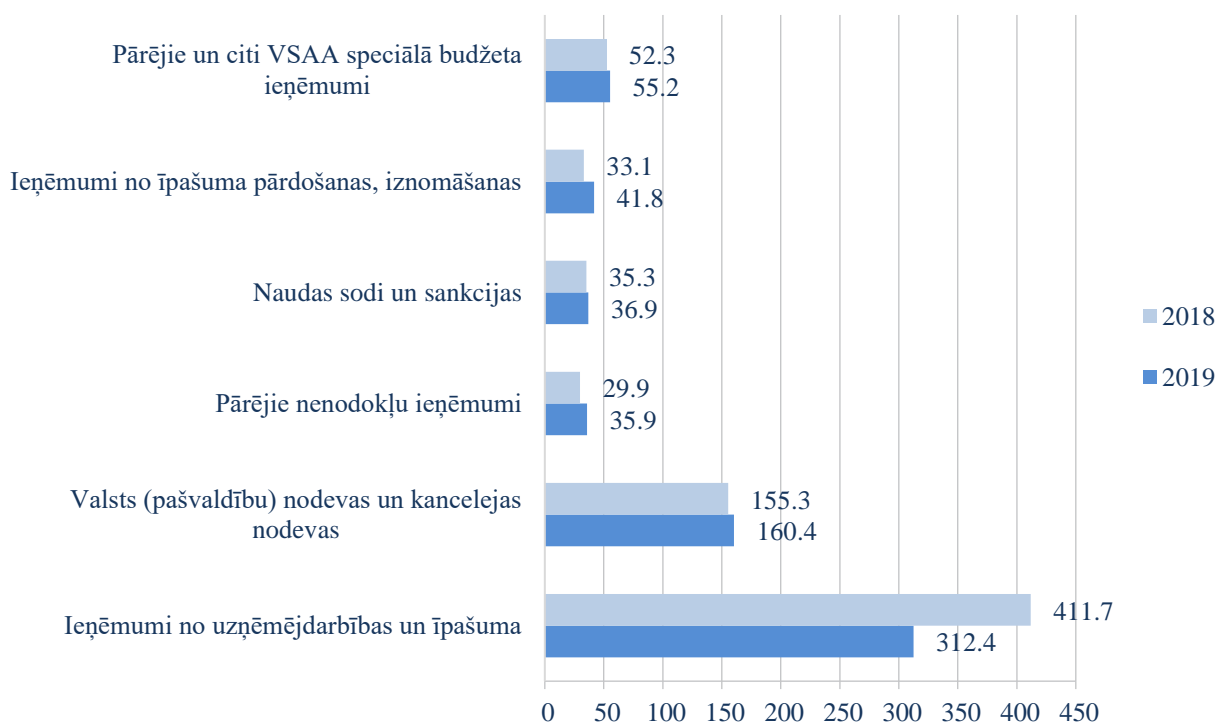

3. attēls. Kopbudžeta nodokļu ieņēmumu struktūra 2019. gadā

Nenodokļu ieņēmumi pārskata gadā ir 5,6 % no kopbudžeta ieņēmumiem. Lielāko daļu nenodokļu ieņēmumu veido ieņēmumi no uzņēmējdarbības un īpašuma – 312,4 milj. *euro* vērtībā jeb 48,6 % no nenodokļu ieņēmumiem. Pārējo nenodokļu ieņēmumu daļu veido (skatīt 4. attēlu):

Nenodokļu ieņēmumi –
642 539 233 *euro*

- valsts (pašvaldību) nodevas un kancelejas nodevas 160,4 milj. *euro* vērtībā jeb 25 % no nenodokļu ieņēmumiem,
- naudas sodi un sankcijas 36,9 milj. *euro* vērtībā jeb 5,7 % no nenodokļu ieņēmumiem,
- ieņēmumi no valsts (pašvaldības) īpašuma iznomāšanas, pārdošanas un no nodokļu maksājumu pamatparāda kapitalizācijas 41,8 milj. *euro* vērtībā jeb 6,5 % no nenodokļu ieņēmumiem,
- pārējie nenodokļu ieņēmumi 35,9 milj. *euro* vērtībā jeb 5,6 % no nenodokļu ieņēmumiem,
- pārējie un citi Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras speciālā budžeta ieņēmumi 55,2 milj. *euro* vērtībā jeb 8,6 % no nenodokļu ieņēmumiem.

4. attēls. *Nenodokļu ieņēmumu struktūra 2018. gadā un 2019. gadā (milj. *euro*)*

Ieņēmumi no budžeta iestāžu sniegtajiem maksas pakalpojumiem un citiem pašu ieņēmumiem 2019. gada kopbudžetā ir 382,5 milj. *euro* vērtībā. Salīdzinot ar 2018. gadu, tie ir palielinājušies par 15,7 milj. *euro* jeb par 4,3 %.

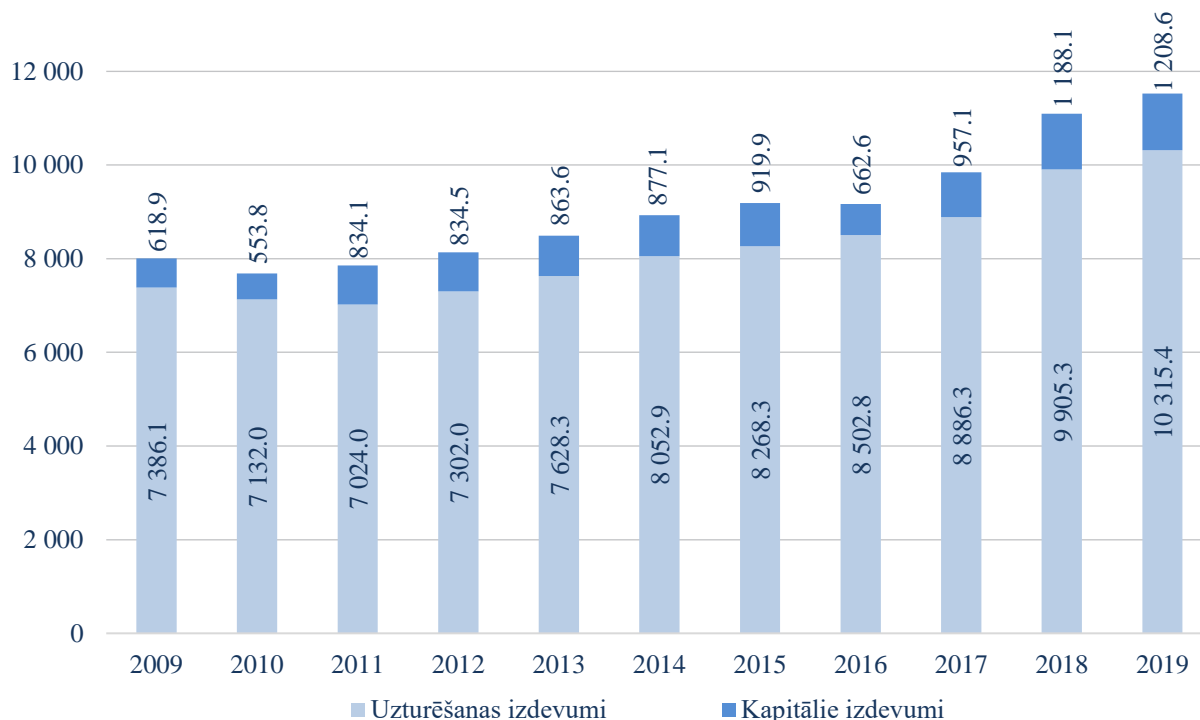
Ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumi 2019. gadā kopbudžetā ir 1 320,1 milj. *euro* vērtībā. Salīdzinot ar 2018. gadu, tie ir palielinājušies par 188,8 milj. *euro* jeb par 16,7 %.

Ziedojumu un dāvinājumu ieņēmumi 2019. gadā kopbudžetā ir 5,1 milj. *euro* vērtībā. Salīdzinot ar 2018. gadu, tie ir palielinājušies par 1,1 milj. *euro* jeb par 27,5 %. Lielākos ziedojumu un dāvinājumu ieņēmumus veido juridisko personu ziedojumi, kas 2019. gada kopbudžetā ir 4,7 milj. *euro* vērtībā.

Izdevumi

2019. gada kopbudžeta izdevumi ir 11 525 milj. *euro* vērtībā. Uzturēšanas izdevumi ir 10 315,4 milj. *euro* jeb 89,5 % no kopbudžeta izdevumiem. Kapitālajiem izdevumiem izlietoti 1 208,6 milj. *euro* jeb 10,5 % no kopējiem kopbudžeta izdevumiem. Konsolidētā kopbudžeta izdevumi pa gadiem attēloti 5. attēlā.

Kopbudžeta izdevumi –
11 524 991 226 *euro*

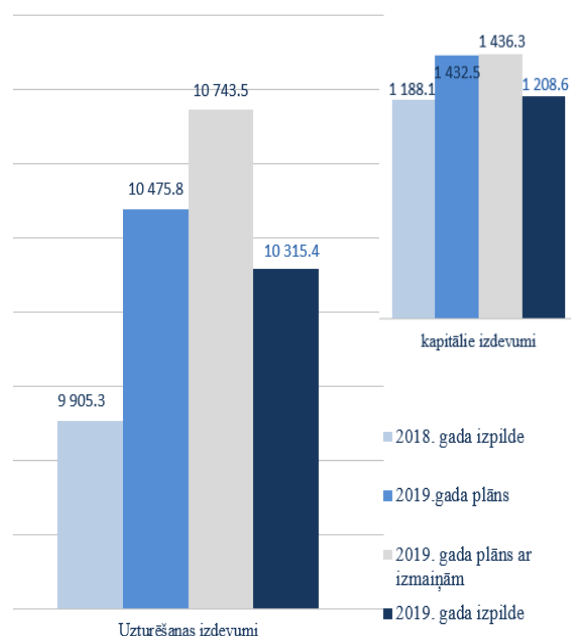

5. attēls. Kopbudžeta izdevumu struktūra 2008. – 2019. g. (milj. *euro*)

Kopbudžeta izdevumi pārskata gadā ir palielinājušies par 431,6 milj. *euro* jeb par 3,9 %, salīdzinot ar 2018. gadu, un veikti par 654,9 milj. *euro* jeb 5,3 % mazāk nekā bija plānots. Uzturēšanas izdevumi pārskata gadā palielinājušies par 410,1 milj. *euro* jeb par 4,1 %, salīdzinot ar 2018. gadu, un veikti par 428,1 milj. *euro* jeb 4 % mazāk nekā bija plānots. Kapitālie izdevumi pārskata gadā palielinājušies par 20,5 milj. *euro* jeb par 1,7 %, salīdzinot ar 2018. gadu, un veikti par 227,7 milj. *euro* jeb 15,8 % mazāk nekā bija plānots (skatīt 6. attēlu).

Uzturēšanas izdevumu struktūrā (skatīt 7. attēlu) lielāko īpatsvaru veido kārtējie izdevumi 4 116,2 milj. *euro* vērtībā jeb 39,9 % no uzturēšanas izdevumiem un 35,7 % no kopbudžeta izdevumiem. 2019. gadā atlīdzībai tērēts 2 611,9 milj. *euro* jeb 25,3 % no uzturēšanas izdevumiem un 22,7 % no kopbudžeta izdevumiem.

Subsīdiju un dotāciju un sociālo pabalstu izdevumi ir 5 588,3 milj. *euro* vērtībā jeb 54,2 % no uzturēšanas izdevumiem un 48,5 % no kopbudžeta izdevumiem.

6. attēls. Uzturēšanas un kapitālie izdevumi salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata gadu un pārskata gada plānu (milj. *euro*)

SKAIDROJUMS PAR KONSOLIDĒTĀ KOPBUDŽETA IZPILDI

7. attēls. Uzturēšanas izdevumu struktūra 2019. gadā (milj. euro)

Subsīdiju un dotāciju un sociālo pabalstu izdevumi pārskata gadā ir palielinājušies par 247,3 milj. *euro* jeb 4,6 %, salīdzinot ar 2018. gadu. Subsīdijas, dotācijas un sociālo pabalstu izdevumus veido:

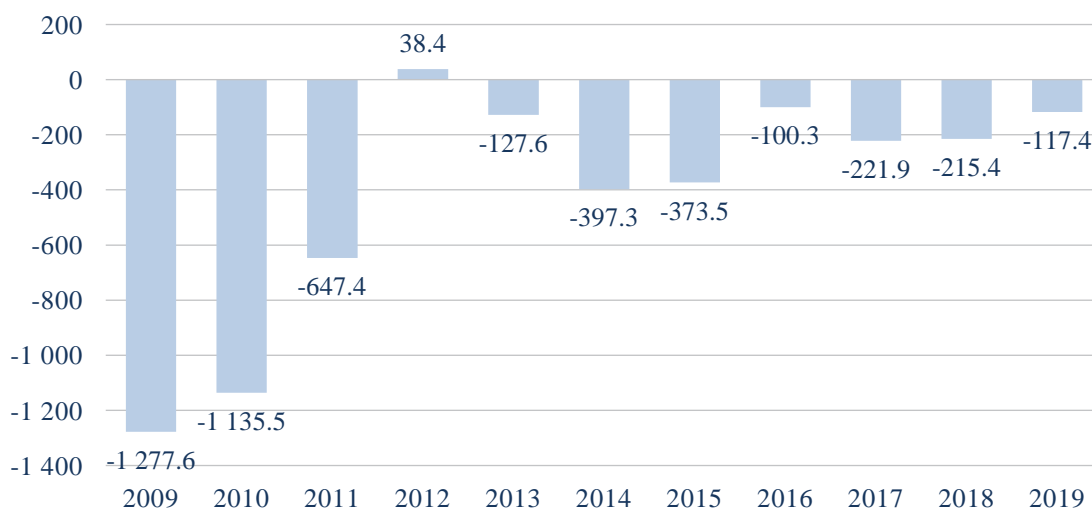
- sociālie pabalsti 3 258,7 milj. *euro* vērtībā jeb 31,6 % no uzturēšanas izdevumiem un 28,3 % no kopbudžeta izdevumiem,
- subsīdijas un dotācijas 2 329,5 milj. *euro* vērtībā jeb 22,6 % no uzturēšanas izdevumiem un 20,2 % no kopbudžeta izdevumiem.

Finansiālā bilance

Pārskata gadā kopbudžeta finansiālās bilances rezultāts ir deficīts 117,4 milj. *euro* vērtībā jeb **0,4 % no iekšzemes kopprodukta** (turpmāk – IKP²), salīdzinājumam – 2018. gadā kopbudžeta finansiālā bilance bija ar deficītu 215,4 milj. *euro*.

Konsolidētā kopbudžeta finansiālās bilances rezultāts pa gadiem attēlots 8. attēlā.

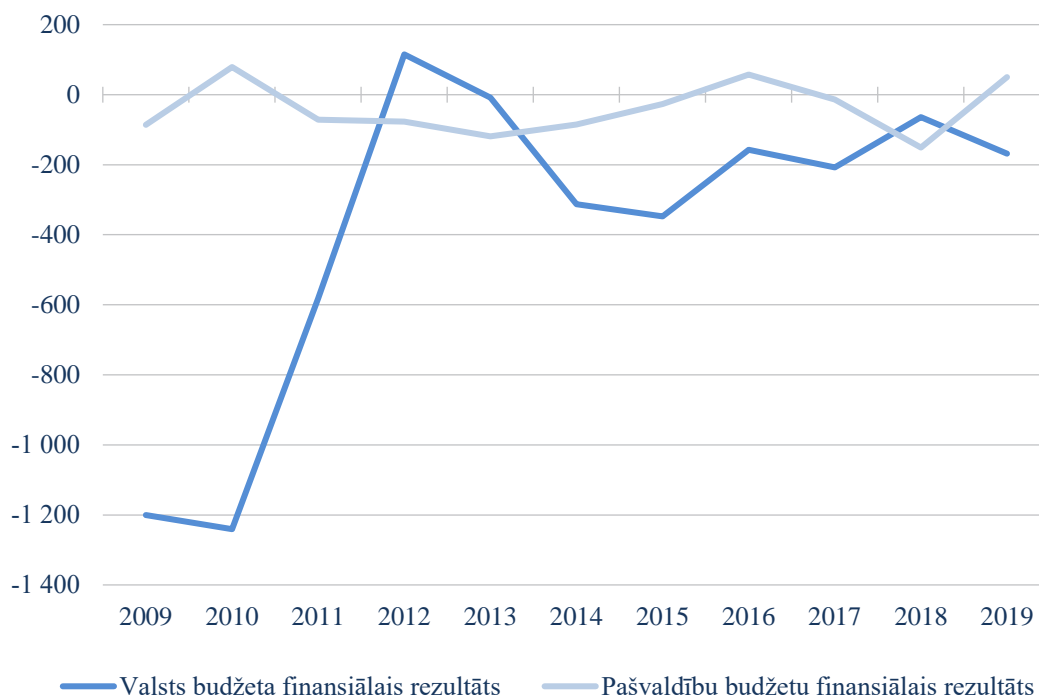
Finansiālās bilances
deficīts
117 423 858 euro

8. attēls. Konsolidētā kopbudžeta finansiālā bilance 2009. g. – 2019. g (milj. euro)

² šajā skaidrojumā aprēķinos lietota Centrālās statistikas pārvaldes mājaslapā publicētā 2019. gada IKP vērtība 30 476.1 milj. *euro* faktiskajās cenās

Konsolidētais kopbudžeta finansiālās bilances rezultāts veidojas no valsts budžeta finansiālās bilances rezultāta, kas 2019. gadā ir deficīts 167,9 milj. *euro* vērtībā, un pašvaldību budžeta finansiālās bilances rezultāta, kas 2019. gadā ir pārpalikums 50,5 milj. *euro* vērtībā. Konsolidētā kopbudžeta finansiālās bilances ietekme no valsts budžeta un pašvaldību budžeta finansiālās bilances rezultāta pa gadiem attēlota 9. attēlā.

9.attēls. Valsts budžeta un pašvaldību budžetu finansiālais rezultāts 2009. – 2019. gadā (milj. euro)

Konsolidācija

Konsolidētajā kopbudžeta izpildē iekļauj katras ministrijas, centrālās valsts iestādes pārskatu, kas iekļauj valsts budžeta iestāžu, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un budžeta nefinansētu iestāžu budžeta izpildes pārskatus, un pašvaldības pārskatu, kas iekļauj pašvaldību budžeta iestāžu un kopīgo iestāžu iesniegto budžeta izpildes pārskatu.

Konsolidāciju veic, summējot visus pārskatos uzrādītos rādītājus un izslēdzot izdevumu savstarpēji atbilstošu ieņēmumu un izdevumu posteņus, pielietojot mazākuma principa metodi, t.i., izslēdzot savstarpēji ekonomiski atbilstošu pozīciju mazākās vērtības. Atšķirības starp darījuma partneru pārskatos uzrādītām savstarpēji atbilstošām pozīcijām galvenokārt veidojas, jo viens darījuma partneris veic budžeta izdevumus pārskata gada pēdējās darba dienās, bet otrs darījuma partneris naudas līdzekļus saņēmis nākamajā pārskata gadā.

Pārskatā konsolidētas šādas budžeta izpildes pozīcijas:

Ieņēmumi/ izdevumi – 937 865 162 euro vērtībā, t.sk.:

- **pakalpojumi** (izdevumu ekonomiskās klasifikācijas kods (turpmāk – EKK) 2200, ieņēmumu kodi 18.6.0.0., 21.3.0.0., 21.4.0.0.) – **3 037 347 euro** vērtībā,
- **pārējie procentu maksājumi** (izdevumu EKK 4300, ieņēmumu kods 8.4.0.0.) – **1 067 568 euro** vērtībā,
- **pašvaldību uzturēšanas izdevumu transferti valsts budžeta iestādēm** (izdevumu EKK 7200, ieņēmumu kodi 12.3.0.0., 19.5.0.0., 19.7.0.0., 20.7.0.0., 21.3.0.0., 21.4.0.0.) – **3 520 343 euro** vērtībā,

- **valsts budžeta uzturēšanas izdevumu transferti citiem budžetiem noteiktam mērķim** (izdevumu EKK 7300, ieņēmumu kods 18.6.0.0.) – **40 295 120 euro** vērtībā,
- **pārējie valsts budžeta uzturēšanas izdevumu transferti citiem budžetiem** (izdevumu EKK 7400, ieņēmumu kods 18.6.0.0.) – **651 733 618 euro** vērtībā,
- **no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un budžeta nefinansētu iestāžu uzturēšanas izdevumu transferti pašvaldībām** (izdevumu EKK 7800, ieņēmumu kods 17.2.0.0.) – **2 741 738 euro** vērtībā,
- **pašvaldību kapitālo izdevumu transferti** (izdevumu EKK 9200, ieņēmumu kodi 19.5.0.0., 19.7.0.0.) – **1 342 081 euro** vērtībā,
- **valsts budžeta transferti kapitālajiem izdevumiem citiem budžetiem noteiktam mērķim** (izdevumu EKK 9500, ieņēmumu kods 18.6.0.0.) – **215 973 590 euro** vērtībā,
- **pārējie valsts budžeta kapitālo izdevumu transferti citiem budžetiem** (izdevumu EKK 9700, ieņēmumu kods 18.6.0.0.) – **18 153 757 euro** vērtībā;

Finansēšana, t.sk.:

- **naudas līdzekļi un noguldījumi** (kods F20010000/ F20020000) – **61 922 329 euro** vērtībā,
- **aizņēmumi/ aizdevumi** (kods F40010000/ F40020000) – **143 434 120 euro** vērtībā.

Gada pārskata 3. pielikumā uzrādīta valsts budžeta, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu budžetu un budžeta nefinansētu iestāžu budžeta izpilde. Informācija par valsts budžeta, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu budžetu un budžeta nefinansētu iestāžu budžeta izpildi atklāta gada pārskatā no 3.1. līdz 3.1.14. pielikumam.

Pielikumi ir pārskata neatņemama sastāvdaļa

Gada pārskata 3.2. pielikumā uzrādīta pašvaldību konsolidētā budžeta izpilde (ieskaitot ziedojumus un dāvinājumus). Informācija par pašvaldību konsolidētā budžeta izpildi (ieskaitot ziedojumus un dāvinājumus) atklāta gada pārskatā no 3.2.1. līdz 3.2.3. pielikumam.

Detalizēta informācija par budžeta izpildi konsolidācijā iesaistītajās vienībās pieejama Valsts kases tīmekļa vietnē www.kase.gov.lv/ Pārskati un tāmes.